

δραχμάς, ή δργή του ύπερέβη πάν στοιν, ἀνασπαζόθεα, θανία, παράθυρα και ζητεῖ πῦρ
ἴνα καυση τούς συνωμότας.

«Τόρα ος ένεργήσῃ: »Ελαθε φοράν δ' "Ολεθρος», λέγει δι φοβερὸς δημαγωγὸς βλέπων τὸ
μακινόμενον πλῆθος.

(Ἐπεται συνέχεια).

MIX. N. ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ

Εἰς τῶν ἐν "Αζοφικῇ συνδρωμητῶν τῆς «Ἐστίας» δὲ
Χ. Α. Ο. Δυκιαρδόπουλος ἐπιστέλλει: ήμιν τὰ κατωτέρω
περὶ τῆς ιδρύσεως τῆς ἐν Ταϊγανίῳ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀτίνα
ώς ἐνέχοντα ιστορικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν
ἐν τῇ πόλει ἔκεινη ἡλληνικὴν ἀποικίαν καταχωρίζουσεν
ἐνταῦθα, χάριν μάλιστα τῶν ἐν "Ρωσίᾳ συνδρωμητῶν
τῆς «Ἐστίας». Ἡ βραχεῖα αὐτῆς ἔκθεσις μετεφράσθη
ἐκ ρωσικοῦ συγγράμματος, περιέχοντος ιστορικὰς και
στατιστικὰς εἰδήσεις περὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Αἰ-
κατερινοσλάβη, τῆς πρώην Σλαβονίου και Χερσῶνος.

Σ. τ. Δ.

Η ΕΝ ΤΑΪΓΑΝΙΩ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τίνι τρόπῳ ἐσχηματίσθη ἐν Ταϊγανίῳ ίδιαι-
τέρα ἀνεξάρτητος ἐνορία, και πῶς και πότε ϕ-
κοδομήθη ἡ πρώτη ἐπ' ὄνόματι τῶν Αγίων
Κωνσταντίνου και Ἐλένης Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία,
περὶ τούτων εύρισκομεν ἐν τοῖς ἀρχείοις
τοῦ ἐπισκοπείου τῆς Αἰκατερινοσλάβης ἀρκούν-
τως λεπτομερεῖς και πιστάς εἰδήσεις, τὰς ὅποιας
παραχθέτομεν ἐνταῦθα.

Τὸ Ταϊγάνιον ἦτο πρὸ πολλοῦ ἥδη γνωστὸν
εἰς πολλοὺς "Ἐλληνας βιομηχάνους ως πόλις
καταλληλος πρὸς ἐμπορεῖαν. "Ηδη ἀπὸ τοῦ
1770 συχνότερον, και πολυπληθέστεροι ἥρχισαν
νὰ ἐπισκέπτωνται τὸ Ταϊγάνιον δι' ἐμπορικάς
των ὑποθέσεις" Ἐλληνες, ἐμποροὶ τε και βιομηχά-
νοι, ἐργοστασιάρχαι και τεχνῖται και οι μὲν
τούτων ἐνεδήμουν ἀπλῶς ἐπὶ τινα χρόνον, ἀλ-
λοι δὲ ἔξελέξαντο αὐτὸ δριστικὴν διαμονήν
των.

Διαταγὴ τοῦ φρουράρχου Ταϊγανίου τὸ 1773
παρεχωρήθη, ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, κατὰ τὰ πρό-
θυρα τῆς πόλεως, ίδιαιτέρον τμῆμα δι' ὅλους
τους "Ἐλληνας, τούς τε πρὸς ὅραν ἐνδημοῦντας,
και τοὺς δριστικῶς ἐγκαταστάντας, διου συνώκη-
σαν και ἡ Κυθερητικὴ ἀδείᾳ κατὰ τὸ 1776
ἐκ 200 ψυχῶν ἔξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐλθοῦσα
Ἐλληνο-Ἀλβανικὴ φύλαχξ, και οι λοιποὶ πο-
λυπληθεῖς "Ἐλληνες, οι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
ἔτους τούτου ἐλθόντες. Πρὸς οἰκανοποίησιν δὲ
τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν και ἐκπλήρωσιν
τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων ὅλων τῶν ἐν
Ταϊγανίῳ και τοῖς πέριξ Ἐλλήνων ἐπετράπη
τῷ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως "Ἐλληνι ἰερομονάχῳ
Γερασίμῳ Μπέλω νὰ ιερουργῇ ἐν τῷ Ναῷ τοῦ

"Αρχαγγέλου Μιχαήλ κατὰ σειρὰν μὲ τοὺς
ἐντοπίους ιερεῖς.

Κατὰ τὸ 1778 ὅμως ἐπισκεφθεὶς τὸ Ταϊγά-
νιον δι Πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Σλαβονίου
και Χερσῶνος Εὐγένιος δι Βούλγαρις, και ἴδων
αὐτὸς μαθὼν δὲ και παρ' ἄλλων ὅτι δι Γεράσι-
μος οὐδόλως ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν κλησιν και
τὸν προορισμὸν του, διώρισε μὲν τοῖς "Ἐλλησι
κατὰ τὴν κοινὴν πάντων τούτων ἐπιθυμίαν ἐ-
τερον "Ἐλληνα ἰερομόνχον, τὸν Ἐπιφάνιον,
προέτρεψε δι' αὐτοὺς θερμῶς γὰρ οἰκοδομήσουν
ἰδίαν Ἐκκλησίαν ἀποτελοῦντες ἀνεξάρτητον
ἐνορίαν.

Ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τῶν συμβουλῶν και τῶν
προτροπῶν τοῦ Εὐγενίου, οι ἐν Ταϊγανίῳ "Ἐλ-
ληνες ἔξελέξαντο ἐπιτρόπους, ἀνδρας ἀξιοτί-
μους, οις ἐνετείλαντο νὰ ἐνεργήσωσι τὰ δέ-
οντα περὶ τῆς οἰκοδομῆς Ἐλληνικοῦ Ναοῦ ἐν
Ταϊγανίῳ. Οι δὲ παρὰ τῆς κοινότητος ἐκλε-
χύντες πρὸ πάντων παρεκάλεσαν τὴν ἀρχὴν
νὰ παραχωρήσῃ τοῖς "Ἐλλησιν ἐντὸς τῆς πό-
λεως ἄλλο, καταλληλότερον τμῆμα, πρὸς κα-
τοικίαν, ἐντὸς τοῦ ὅποιου νὰ δίση και τὸν διὰ
τὸν ναὸν τόπον. Τυχόντες δὲ τοῦ ποθουμένου,
και ἔγκαταστάντες ἐν τῷ παραχωρθέντι τμή-
ματι, οι "Ἐλληνες, ὅλην αὐτῶν τὴν προσοχὴν
ἐπέστησαν ἐπὶ τῆς ἀνιδύσεως τοῦ ναοῦ. Πρὸς
τὸν σκοπὸν δὲ τούτον τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1780,
οι ἔζης "Ἐλληνες ἐμποροὶ, παραστάντες ἐνώπιον
τοῦ Πανιερώτατου Ἀρχιεπίσκοπου Νικηφόρου
τοῦ Θεοτόκη, ἥτοι Γεώργιος Τριαντάφυλλος,
Δημήτριος Πηνιατόρος, Γεώργιος Γουνᾶς, Ἀνα-
στάσιος Βούλγαρις, Δημήτριος Παλαμάρης, Ἐμ-
μανουὴλ Κοκκινάκης, Πλοιάρχος Γεώργιος Οι-
νόμος, Παναγιώτης Σμύρλας, Γεώργιος Κρα-
νιώτης, Ιωάννης Ρωσσέτης και Παναγιώτης
Ἀσλάνης, ἐπέδωκαν τῇ Α. Π. ἔξ ὄνόματος πά-
σης τῆς κοινότητος ἀναφορὰν ἐν ἡ ἔγγραφον:
"Ἐπειδὴ, ως μὴ εἰδήμονες τῆς Ρωσσικῆς γλώσ-
σης, δὲν ἐννοοῦμεν τὰς ὑπὸ τῶν Ρώσων ιερέων
τελουμένας ιεράς ἀκολουθίας, ἐκρίναμεν ἀπα-
ραίτητον νὰ οἰκοδομήσωμεν ἰδίαν Ἐκκλησίαν,
ὅπως τελοῦνται ἐν αὐτῇ κι ιεραὶ τελεταὶ ἐν
τῇ μητρικῇ ἡμῶν γλώσσῃ, πρὸς πνευματικὴν
παρηγορίαν ὅλων ἡμῶν, τῶν ἐκ διαφόρων τοῦ
Ἀρχιεπαρχίας μερῶν ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν, Μη-
τρικὴν και Ἐλένημον προστασίαν τῆς Αὐτο-
κρατείας πασῶν τῶν Ρωσσῶν προσφύγοντων
ἐν Ταϊγανίῳ, ὅπου και ἄλλο, καταλληλότερον
οὐ τινος πρότερον κατείχομεν μέρος, πρὸς ἐμπο-
ρίαν ἐδόθη ἥμιν, ἐντὸς τοῦ ὅποιου μετοικήσαν-
τες, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀνεγείρωμεν και τὴν Ἐκ-
κλησίαν. "Οθεν ἔξελεξάμεθα πρὸς τὸν σκοπὸν
τούτον ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν ὀκτὼ ἀνδρας θεοσε-
βεῖς και ικανούς, ἀναλαβόντας τὴν φροντίδα
ταύτην, ἐκ μὲν τῶν ἐγκατοίκων τοὺς ἔζης: Ιω-

άννην Παλαιμάρην, Μιχαήλ Κανικιώτην, Ιωάννην Καναλλάσην και Ιωαννίκιον Ηωγωνάτον, έκ δὲ τῶν ἐνδημούντων τοὺς Μάρκον Γαβαλάσην, Ἀναστάσιον "Ελληνα", Χριστόδουλον Ζακύνθιον και Χριστόδουλον Μπελένον, συνελέξαμεν δὲ ἐκ κοινῆς συνεισφορᾶς ρούμλια ἀργυρᾶ 1000, ἐκ τῶν δόποιών τὸ πρὸς οἰκοδομὴν ἀναγκαιοῦν ὑλικὸν ἡτοιμασσαμεν, ἐπίσης δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν μας ζυγίων και ἐπὶ τῶν μέτρων τοῦ οἴνου και ἐπὶ τῶν ἀγγειών, ἐν οἷς τὸ βούτυρον ἀναλύεται, πρὸς συντήρησιν τῶν ιερῶν διακόνων, φαλτῶν και λοιπῶν, φόρον ἐπεβαλλομεν, ἀλλὰ καὶ τὰ δι' ιερὰ σκεύη και ιερὰ ἀμφια, ἀγιοκήριον, ἔλαιον, λίθανον και λοιπὰ καθ' ἡμέραν ἔξοδα ἀναγκαιοῦντα χρήματα ἀνὰ χειράς ἔχομεν, πρὸς δὲ και ὁ τῆς οἰκοδομῆς τόπος ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὑπεδείχθη ἥδη ἡμῖν, διὰ ταῦτα ταπεινῶς ἔχαιτούμεθα παρὰ τῆς Γ. Π. τὴν Ἀρχιποιμενικὴν αὐτῆς εὐλογίαν και ἀδειαν πρὸς ἀνίδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς δὲ και ἡγιασμένον ἀντιμίνσιον και βιβλίον πρὸς ἐγγραφὴν τῶν συνεισφερομένων χρημάτων.

Ἐξετάσασα τὴν ἀναφορὰν ταύτην, και πειθεῖσα ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων ἐγγράφων, ἡ τοῦ Σλαβονίου Πνευματικὴ Γράμματεία ὤρισεν ἵνα συμφώνως τῇ αἰτήσει τῶν Ἐλλήνων ἐμπόρων Ταϊγανίου ἐπιτραπῆ αὐτοῖς εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς παραχωρηθὲν αὐτοῖς μέρος ἡ ἀνέγερσις ναοῦ ἐπ' ὄνόματι τῶν Ἅγιων Βασιλέων και Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου και Ἐλένης. Ἐκδούντος δὲ τὴν 18 Φεβρουαρίου 1781 ἔτους και τοῦ σχετικοῦ Ἱεραρχικοῦ Γράμματος, ἐπιτρέποντος τὴν καταβολὴν τῶν θεμελίων, ἡγιάσθη κατὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας ὁ τόπος, και κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος, ὑπὸ τοῦ τότε ἐν Ταϊγανίῳ ἐφρουχάζοντος "Ελληνος Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ζαρνάτας Νεοφύτου.

Τὴν 27 Ιανουαρίου 1782 τὸ Ἐλληνικὸν Ἐμπορικὸν σῶμα Ταϊγανίου ἀνήγγειλε δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Νικηφόρον, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Νεοφύτου θεμελιωθεῖσα ἐλληνικὴ Ἐκκλησία ἐντελῶς οἰκοδομηθεῖσα, και ὡς δεῖ δι' ιερῶν σκευῶν, ἀμφίων, εἰκόνων, βιβλίων, και διὰ πάντων τῶν ἀναγκαιούντων ἐπαρκῶς ἐφοδιασθεῖσα, εἰνε ἐτοίμη πρὸς ἐγκαίνισμόν διὰ τοῦτο ἔχαιτεῖται παρὰ τοῦ δεσπότου ν' ἀποστείλῃ τὸ ἡγιασμένον ἀντιμίνσιον και τὴν ιεραρχικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν και ἀδειαν διὰ τὰ ἐγκαίνια.

Ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Νικηφόρου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναφορᾶς ταύτης, νὰ ἐγκαίνισθῇ ἡ νεωστὶ οἰκοδομηθεῖσα ἐλληνικὴ ἐκκλησία, και ἀποστείλαντος τὴν 5 φεβρουαρίου 1782 ἔτους τὸ τε ἀγιον ἀντιμίνσιον και τὸ σχετικὸν ἐπισκοπικὸν Γράμμα, ἐτελέσθησαν τὴν 13 Μαρτίου 1782 τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐλληνικῆς ἐνο-

ριακῆς Ἐκκλησίας, ἐπ' ὄνόματι τῶν Ἅγιων Κωνσταντίνου και Ἐλένης, και ὁ δόλους τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, ὑπὸ τοῦ ἡνωμένου Πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ζανάτας Νεοφύτου.

Ο ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ταχθεὶς τοῖς ἐν Ταϊγανίῳ "Ελλησι πνευματικὸς πατήρ μετ' οὐ πολὺ ἀπῆλθε, τὸν δὲ ἀντικαταστήσαντα αὐτὸν "Ελληνα πρωθιερέα τὸν ἀξιοσέβαστον Κωνσταντίνον Τουρλίνον, ἀποθιάσαντα τὴν 21 Ιανουαρίου τοῦ 1781 ἔτους, διεδέχθη ἐν Ταϊγανίῳ ὁ τῆς ἐν Ἐλισαβετούπόλει Ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Βλαδιμήρου ἐφημέριος ιερομόναχος Ἱερεμίας Γραμματικόπουλος· τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ 1782 κατὰ πρόσκλησιν τῶν ἐν Ταϊγανίῳ Ελλήνων ἐμπόρων ἦλθεν ἐκ τῆς νήσου Πάρου ὁ πρωθιερεὺς Νικήτας Ἄγουρος, ἀλλὰ και τούτου μετά διετῆ διαμονὴν ἀπελθόντος εἰς τὰ Ἰδια, κατ' αἰτησιν τῶν Ελλήνων ἐχειροτονήθη αὐτοῖς ἐφημέριος ὁ πρών μὲν γραμματεὺς τοῦ Δικαστηρίου τῆς Μαριουπόλεως, ὃστερον δὲ διδάσκαλος τῆς Ἐλληνικῆς γλώσσης, Κωνσταντίνος Παύλου Σχολάριος.

* * *

* * *

ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ

κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Παστέρ

Ἐν τῷ 1ῳ ἀριθμῷ τοῦ δημοσιευθέντος τελευταῖον μηνιαίου περιοδικοῦ *Χρονικὰ τοῦ θεραπευτηρίου Παστέρ* περιλαμβάνεται πρὸς τὸν συντακτην ἐπιστολὴν αὐτοῦ τοῦ Παστέρ, ἀσθενοῦντος νῦν και εὑρισκομένου ἐκτὸς τῶν Παρισίων.

Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὁ Παστέρ ἀποδεικνύει τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μεθόδου αὐτοῦ κατὰ τῆς λύσσης, στηρίζει δὲ τὴν γνώμην ταύτην οὐ μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ ἰδιῷ αὐτοῦ θεραπευτηρίῳ γενομένας ἐργασίας, ἀλλὰ και εἰς τὰς τελεσθεῖσας ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῆ ἰδρυθέντων θεραπευτηρίων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ αὐτοῦ συστήματος τῆς θεραπείας τοιαῦτα δὲ θεραπευτήρια ἔχοντας τοῦ νῦν ιδρυθησαν τὰ ἔξης· Ἐν Βαρσοβίᾳ, ἐν ψένοστηλεύθησαν 84 δημητρίους ὑπὸ λυσσώντων ζώων και ἀπαντεῖσαν ἐθεραπεύθησαν· Ἐν Πετρουπόλει διαπάναις τοῦ πρίγκιπος Ἀλεξανδρού τοῦ Ολδεμβούργου ιδρυθέν, ἐν φρέσκοι τῆς 8 Νοεμβρίου ἐθεραπεύθησαν 118. Ἐκ τούτων εἰς μόνον γέρων ἔθεδομηκοντούτης ἀπεβίωσεν, οὕτινος αἱ πληγαὶ ἦσαν φρικώδεις. Ἐν Μόσχῃ ἐν φρέσκοι της 192 ἔξι ών δύο ἀπεβίωσαν, τῆς θεραπεύθησαν ἀναφανείσης πρὸ τοῦ τέλους τῆς θεραπείας· Ἐν Οδησσῷ ἐν φρέσκοι της 23 Ιουνίου